

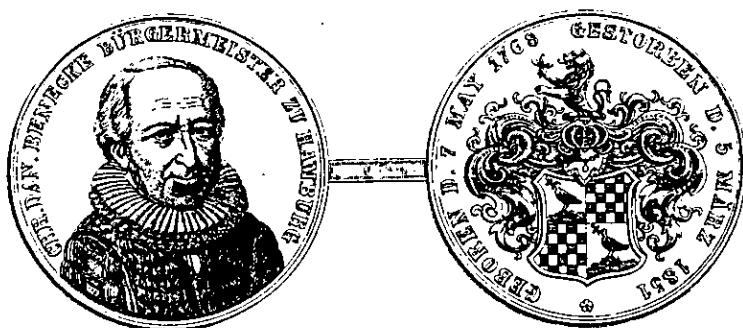
M E M O R I A M

VIRI AMPLISSIMI,

CHRISTIANI DANIELIS BENECKE,

MAGNIFICI NUPER CONSULIS CIVITATIS

HAMBURGENSIS,

CIVIBUS EX AUCTORITATE PUBLICA

COMMENDAT

CHRISTIANUS LEHMANN,

MED. ET. PHIL. D., HIST. NATURAL.

IN GYMNASIO ACADEMICO P. P. O.

H A M B U R G I 1853.

TYPIS IOANNIS AUGUSTI MEISSNERI, AMPLISSIMI SENATUS, GYMNASII ET IOANNI TYPOGRAPHI.

• Regum principumque res gestas monumentis
et literis posteritati traditas atque exornatas cog-
noscere, licet admirationem efficiat legentibus et
tacita quadam voluptate eorum animos afficiat, qui
majorum gloriam quasi hereditatem sibi ipsis vin-
dicare soleant: majore tamen ac vera jucunditate
animos nostros perfundit, eorum vitas perlustrare, qui
non generis splendore fortunarumque affluentia quasi
ex reliquorum hominum sorte excepti, sed communi
plurimorum conditione usi altum illum, in quo
steterunt, gradum dignitatis et honorum consecuti
sunt et sua virtute et civium studiis. Ita enim
exemplo sibi proposito discunt, quid industria, virtute
et constantia quispiam adipisci possit, neque suis id
viribus majus existimantes idem sese, si modo om-
nium virium contentionе elaborarint, assecuturos con-

fidunt: tum legum et institutorum, quorum aut praceptis informati sint, aut initia ipsa viderint, ortus et fontes libentissime cognoscunt. Historicorum autem potissimum interest, non ea tantum curare, quae publice gesta sunt, verum etiam privatam perspicere eorum vitam, quorum ope illa perpetrata sint, unde causas rerum magnarum parvas etiam atque occultas investigent. Quae quidem respicientes officio publica auctoritate nobis injuncto satisfaciamus, vitaque Magnifici nuper mortui Consulis exponenda gratissimam viri optimi memoriam et civibus nostris repraesentemus et posteritati conservatam prodamus.

CHRISTIANUS DANIEL BENECKE
natus est Mönchsrothii in terris principalibus Ottingo - Spielbergensibus, anno superioris seculi sexagesimo octavo, die mensis Maji septimo. Pater Joannes Jacobus Benecke praefecturae curator, deinde quaestor ac iudex primus Mönchsrothii fuit; diem obiit supremum a. 1807 d. 30. m. Januarii. Mater e gente Tröltschia fuit Nördlingensis. Ad legendi scribendiisque facultatem puerili doctrina a praceptoribus Mönchsrothiensi et a patris scriba institutus fuit. Annos natus septem ad ayiam maternam et materteram Nördlingam mittitur,

ubi a Beckio Diacono, postea ab avunculo Tröeltschiō Superintendente Christianae doctrinae praēceptis imbutitur. Hic ubi quatuor annos exegit, H. G. Hillebrandii mercatorise defuncti herēdibus alumnus in disciplinam Augūstam Vindelicorum traditūr. Quā in urbe a Gendero, sacerdote cognato, accuratius doctrinam Christianam discit, solemnique eam eritu professus in numerum Christianorum publice recipiatur. Quartum post annum dimidio discendaē mercaturaē tempore exacto, quum societatem illi suam diremissent, Beneckius apud Leichtlinum et Brümerum socios suo ipsorum nomine mercaturaē Augustae Vindelicorum instituentes permansit justique tirocinii tempus complevit. Tum institoris munus quaerentem Wiedemannus et socii Amstelodamenses asciscunt. Qua in statione quum duos tresve annos operam et scientiam probasset, ad Gerlachii et Sawyeri Amstelodami tabularium transit. Quum vero intelligeret, ad boni mercatoris facultatem et laudem comparandam plurimum valere, varias discere disciplinas gentesque exteris cognovisse, peregrinandi studio ductus, quum de Gallia cogitaret, per Braunsbergium et socios Amstelodamenses Riedio et Charingero, qui erant

in civitate Namnetum clari mercatores, commendatus, ad eam urbem proficiscitur. Apud quos, ubi complures annos rationibus negotiisque procurandis operam dedit, exorta est saevissima ista Robespierri dominatio, bellumque in illis ipsis regionibus crudelessime gestum omnem spem et cogitationem quaestus intercepit. Jam civibus evocatis, qui excubias per urbem militum vice agerent, adscriptus cum delecta manu exercitui occidentali attributa primo civis, deinde succenturio secundi ordinis equitum anni **1793** bello aliqua ex parte interfuit, itemque expugnandae urbi Catalaunensium et Mechlinensium. In suspicionem autem quum incurisset, quasi optimatum partibus faveret, sistitur consilio illi, quod in civitate Namnetum illo tempore summa cum crudelitate in omnes saeviebat, qui rerum publicarum commutationi, qualem novae libertatis amici concupiscebant, minus studere videbantur. Absolvitur tamen iudicum sententiis itaque capitis, quod impendebat, periculo liberatur. Tum vero, ut ex misera rerum Europaearum perturbatione sese eriperet, in Americam profecturus quum syngrapham Riedio deprecante [a] Carliero, qui populari factioni praeerat, impetrasset, [a] **1793** d. 28. m. Octobris, in

navem Bremensem, cui Hillmersius praefectus erat,
in Sancto Nazario, Namnetum portu ad Ligeris ostium
sito, condescendit Philadelphia mque discedit.

Hic vero Dei, rerum humanarum rectoris et gubernatoris clementissimi, providentia ac sapientia potuit cognosci. Namque illa ipsa res, quae adversissimus casus esse videbatur, salutis ac felicitatis Nostro causa et origo facta est. Ad accipitrum insulas d. 8. m. Decembris navem Bremensem, quae vocabatur **Unio**, duae Hispanicae naves bellicae minores, quae dicuntur fregattae, adortae captam ad Gaditanum portum deducunt. Nautae et virilis sexus vectores in Sabinam, alteram hostilium navium traducuntur. At quum mare procella coorta vehementius concitaretur, scapha, sub ejus navis proram demissa, pervertitur, ut funibus projectis et ita fluctibus extracti naufragi homines admirabili beneficio divino servarentur. Semivivus totoque corpore madefactus in Sabinam Beneckius escendit. Sic aperto ex mortis discrimine, quum undis jam haustus esset, ereptus mox naufragio facto iterum paene fluctibus obruitur. Nam oborta sub promontorium sacrum turbulentissima tempestate, qua Unio, brigga mercatoria, ad litus allisa illico frangitur, naves bellicae aegre servantur. Sin causia

et calceamento sola subucula indutus, relictis in navi sarcinis omnibus atque nummis, in sinum Gaditanum salvus evasit. Captivi ubi in Sabina fregatta inde a die 15. m. Decembr. a. 1793 usque ad diem 11. m. Januar. a. 1794 in custodia habiti sunt, vectores in libertatem restituuntur. Fuit deinde cum magistro navis Gadibus in deversorio, cui ad tres reges nomen erat. Ibi primo tempore ex arca Hanseatica, quae ad tenuitatem nautarum naufragorum pecunia sublevandam instituta erat pro victu cultuque persolvitur. Postea convictor quidam Massiliensis aliquid nummorum ei mutuum dat, unde et hinc vestesque necessarias sibi comparat atque aes alienum contractum, caponi dissolvit. Paulisper deinde G. Gundelachio mercatori operam collocat, a quo admodum benigne tractatur.

Quum vero Duymus, fregattae Batavae nomine Alliantic, quae Gadibus in statione erat, praefectus cum altera fregatta nomine Waakzamheyd mercatorias naves Amstelodamum praesidii causa comitari jussus, conditionem ei proposisset, ut secum domum renavigaret, consilio alia in navi in Americam vehendi abjecto d. 3. m. Apr. a. 1796 iter cum Batavo navarcho ingreditur; quod quidem multa incommoda per-

pessus, quibus septentriones versus longo circuitu
uti praefectus coactus est, die 19. m. Jun. tandem
conficit.

Nam duae illae fregattae in portu Olisiponensi,
in quem d. 24. m. Apr. invectae erant, sexaginta
navibus mercatoriis, quas in Teceliam insulam de-
ducerent, in tutelam receptis d. 5. m. Maji solverunt.

Die 20. m. Maji navis significatur, quae longo inter-
jecto spatio eundem quem ipsae cursum tenebat.
Quam Duymus praedatoriam esse suspicans, fregattae
Waakzamheyd praefectum ea de re certiore facit
eumque hostilem navem consectari jubet. Vix sequi
cooperat, quum classis Francogallica repente in con-
spectum datur, quae navem ipsam **Waakzamheyd** ado-
ritur. **Duymus** ut pugnantibus opem ferret, cunctis velis
passis advectus est. Mox malo maximo fracto quum
tardius proveheretur, suorum navem, postquam hora
amplius pugnatum est, velis subductis victam hosti
tradi vidit. Quo facto naves mercatoriae quoquaversus
diffugerunt, et dum Francogalli his capiendis occu-
pati fregattam Allantic effugere non posse forsitan
opinati sunt, haec navis quum interim mare saevis
fluctibus jactaretur, malo fracto ex hostium manibus
feliciter elabitur et d. 20. m. Jun. portum Amsteloda-

mensem invehitur. Ita post varios casus, post tot discrimina rerum ad notas patriaeque vicinas terras Dei beneficio revertit, unde mox bellicis malis crescentibus Hamburgum, in alteram quasi patriam urbem, migrare constituit. Amstelodami W. Königium, patronum veterem atque amicum et Braunsbergium Beneckius adit, consiliumque cum iis communicat mercaturaे in America ita condendaे, ut pecuniae ab iis datae suaequē fidei traditae ipse rem gereret itaque quaestuosum negotium exercerent. Königius conditionem oblatam accipere haud dubitat. Praeterea C. Zellero, qui ex civitate Namnetum Hamburgum interea iter fecerat, auctor est, ut horum negotiorum suscipiendorum causa secum ineat societatem. Petit igitur ab eo, ut tantundem, quantum ipse pecuniarum Amstelodami, conficiat Hamburgi. Quo facto Eboracum novum se abire et mercaturam sociato nomine instituere velle. Ad quae Zellerus paratum se esse ostendit, si modo necessarias pecunias confecisset.

Interim Beneckius ne tempus perderet, W. Königio et sociis opera sua locata, quum ipse parentes visere cuperet, ad negotia quaedam in interiore Germania procuranda mittitur. Unde,

auctumno exēunte Amstelodamum réversus a Zellero, magnis rem difficultatibus impeditam esse certior factus, quum W. Königius et socii annui fructus partem ipsorumque nomine subscribendi potestatem ei obtulissent, gratissimo animo oblatam conditionem accepit.

Verum anno 1795 belli casibus continentisque incolarum navigatione ab Anglis interclusa quaestus faciendi spes et copia imminuitur, et eo jam res adducitur, ut merces ex coloniis advehendae Hamburgo per syrtes arcessantur. Bremam igitur se confert mercesque iterum ac saepius Amstelodamum inde mittendas curat. Unde quum anni ejusdem aestate revertisset, ei cum Königio convenit, ut mercatura, cui ipse praeesset atque Beneckii et sociorum titulus imponeretur, Hamburgi institueretur. Praeter ea vero quae sua parsimonia parta possidebat, opes non habebat: W. Königius et socii modicas in ea re pecunias collocaverant.

Hamburgum ubi d. 17. m. Apr. a. 1796 pervenit, parce ac modice vivens, quod exiguae sane opes postulabant, parvo in deversorio publico ad aquilam dicto, conclavi conducto, ipse sua manu literas ad eos, qui cum Amstelodamensibus mercatoribus literarum juncti

essent commercio, mittendas perscribit, eosque de negotio Hamburgensi certiores facit. Deinde in fidem et clientelam publice receptus rationes negotia- que aliorum procurat, quod quidem ei tam bene pro- cedebat, ut pluribus in dies negotiis occuparetur. Accessit novum commodum: namque die 10. m. Dec. 1806 ius civitatis Hamburgensis consequitur.

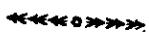
Quum autem dies advenisset, qua obligatio pacto cum W. Königio facto contracta tolleretur, anno 1810 cum Westermanno, mercaturaे socio fidelissimo, so- cietatem init, morte amici quadriennio post diremtam. Tanta vero inter Beneckium et Königium fides con- stabat, ut unae illius literae satis essent, quibus sta- tueretur, quem ad modum et quae in nominibus et quae debita essent, atque omnis rei ratio Beneckio soli committeretur.

Amicitiam autem familiarissimam contraxerat cum H. Sillemio et H. Texiero mercatoribus, nomine Matthiessenii et Sillemii usis. Qui quum anno 1810 a negotiis recedere decrevissent, cum Beneckio iis convenit, ut ipsum amicis, quibuscum mercaturaе necessitudo intercesserat, majorem in modum com- mendarent. Anno deinde 1814 cum H. Sillemio Petropoli, ubi adhuc vixerat, reverso, et cum Westermanno,

paullo post quidem mortuo, pactionem de societate negotiorum ineunda facit. Titulus, qui fuerat societati, anni insequentis mense Januario mutatur, ut jam vocaretur Sillemii Beneckii sociorum. Quod quidem pactum postea usque ad finem anni **1827** continuatum, intereaque Carolus Sillemius socius receptus est. Quum vero constitutum tempus adesset, simul cum H. Sillemio, qui jam antea cum Hopio et sociis Amstelodamensibus, claris illis per Europam mercatoribus, se conjunxerat, a negotiis illis se auspice in utroque terrarum hemisphaerio celebratis, se removit. Quo facto a mercatura, tam prospere tantoque cum honore diu culta, prorsus se abstinuit. Tabularium tamen publicis pecuniis Russicis et Danicis administrandis una cum sociis a se constitutum retinet, sed ineunte anno **1850** et ab hoc negotio plane recessit.

In hac omni vita, quam in mercatura consumebat, inde ab adolescentia summam praestitit probitatem, rerum omnium modum et ordinem indefessamque industriam. Ad quae quum accederent et mores faciles, amabiles atque vere humani, et mens praestantissima rerum plurimarum scientia exulta, fieri non poterat, quin ob tales ac tantas virtutes debito a civibus honore

ornaretur atque in magna apud eos esset admiratione, id quod manifesto cognitum est illis annis, quum Francogalli urbem nostram occupatam suisque terris adjunctam tenerent. Ad omnes fere honores tum ascendit. Sic factus est consiliarius municipalis m. Junio 1813 ejusque mensis die nono apud Rüderum, urbis magistrum cum L. Siemsenio, J. N. Jenquadio, J. G. Stavenhagenio, J. Oppenheimero, L. E. Seylero, H. Droopio, F. D. Biebero collegis sollemni ac recepto jurejurando est adactus. Paullo post lectus est in collegium, quod res ad mercaturam pertinentes administrare ac regere solet itemque de causis ejusdem generis decernens. Et quum iterum anno 1813 a Francogallis oppidum nostrum esset occupatum, cum J. de Chapeaurougio, Jac. Oppenheimero et Mart. Garlibio Sillemio, eodem, qui postea senator, atque Beneckii in consulatu decessor fuit ad Napoleonem Imperatorem, cuius principia tum Dresdae erant, m. Julio 1813 a magistratu municipali legatus mittitur, qui precibus moveret potentissimum illum Caesarem, ut stipendii Hamburgensibus impositi, quod quidem erat francorum quadringenties octogies, aliquam partem remitteret. Atque huic tanto negotio idonei diligendi erant viri, qui quum

linguam Francogallicam scirent, tum constantia prudenter et calliditate rem difficillimam expedirent. Inde quisque colliget, quantam tum cives in Beneckio nostro fiduciam posuissent, cui gravissimas suas rationes explicandas committerent. At quum non impetrassent, quod petierant, et ne admissi quidem essent a Napoleone, jam die undevicesimo mensis Julii Hamburgum ex itinere Dresdensi redierunt.

Idem postea Beneckius inter nobilissimos illos viros fuit, quos obsides exactos hinc secum abduixerunt Francogalli. Quibus quum paullo post libertas esset reddita, per Hessium, qui civium excubiis per urbem agendis praefectus erat, post adventum Russorum commendatus est Tettenbornio, tribuno militum Russico, ex numero civium nostrorum, quibus administratio reipublicae optime committi posset.

Neque vero his demum temporibus turbulentissimis virtus ejus publice est agnita; sed aliquot jam ante annis munera publica ei delata sunt. Anno enim 1805 ptochotrophus, postea etiam in eorum civium, qui mercaturaे consulunt, numerum lectus est.

Quum autem hieme hujus anni per Russicas terras saevissima pariter ac paullo post victricibus

foederatorum populorum armis Napoleonis imperium tandem esset fractum et restitutis reipublicae Hamburgensis legibus atque institutis, Beneckius mansit in commercii deputatione. Quo quidem munere publico non minore cum laude quam commodo civitatis perfunctus d. **13.** m. Sept. a. **1815** lectus est in senatum, quam dignitatem virtute partam tanta diligentia, tanta prudentia sustinuit, ut singularem apud cunctos cives suos iniret gratiam omniumque benevolentiam sibi conciliaret diuturnam. Atque hunc fructum curae, operae studiisque sui longe dulcissimum tulit et ad postremos vitae suae annos sibi conservavit.

Inde ab eo fere tempore usque ad viri praestantissimi obitum licuit mihi experiri summam illius voluntatem atque liberalitatem. Etenim dum discendi causa annis **1817—1818** Goettingae inter cives academicos versabar, familiarissime usus eram Beneckio, consulis nostri fratre, qui professor et bibliothecae praefectus et consiliarius aulicus erat. Qui quidem vir doctissimus quum in academia cum patre meo mortuo conjuncte vixisset, expeditissimum mihi ad studia mea juvanda usum bibliothecae publicae benevole conce-debat. Anno autem **1818** aestivo tempore Gottinga Hamburgum migrans, commendaticias ab eo literas

ad fratrem ejus accepi, quibus Beneckium cognoscendi facultas mihi facta est. Solebat Noster circulos domi suae habere, ad quos obeundos me quoque saepenumero invitabat. Quibus in circulis paucorum quidem hominum, sed ob id ipsum familiarissimorum nemo erat Beneckio amabilior; et quamvis summa plerumque hilaritate, interdum vero etiam festive et facete dictis uteretur, tamen aegre alicui facere semper maxima cura cavebat. Ruris idem amantissimus et ad pulcherrima quaeque ipsa natura sua ductus, artis quoque botanicae erat studiosissimus. Itaque in amoenissima villa ad Albis ripam sita plantas potissimum speciosas multas colebat, mensibusque hibernis conclave in quo habitabat, selectis plantis et floribus luculenter exornare solebat.

Erat in domo ejus urbana oecus ubi opus diurnum faciebat, tam spatiösus, ut duabus fornacibus, licet ignis usque aleretur, vix satis calefieret. Ibi cuique rerum quas administrabat, parti peculiare erat tabularium, ubi quaecunque eo pertinebant, cuncta asservabantur; quae disponendi ratio ad usum accommodatissima saepe ab eo praedicabatur viroque modi cuiusdam et ordinis amanti mirifice placebat. Eodem loco diversae mensae amoenis exornatae stirpibus

collocatae erant. Taliū igitur rerum quum Beckius esset amator et admirator, Jençuelio Senatore mortuo a. 1826 ejus loco ipsum illum praefici consilio, cuius curae hortus botanicus commissus erat, non poterat non esse mihi gratissimum. Idem, quum publicus esset factus hortus, delectos viros, qui eum administrarent, in munere d. 6. m. Dec. a. 1833 constituit, iisque ipse praeerat, donec decretum est, ut quicunque esset protoscholarcha, huic quoque consilio praesideret.

Atque si jam antea, quotiescumque data erat occasio, benevolentiam, qua erat erga hortum botanicum ejusque conditorem, crebro praestiterat, hoc multo etiam magis faciebat, ex quo tempore ipse ei administrando praeerat.

Neque enim tantum, quoties vacabat, hortum ipse visebat, de incrementis ejus rebusque idoneis haec incrementa juvantibus gaudebat, verum etiam quaecunque ad eam rem proponebantur, liberalissime adjuvabat. Licet enim horti administrandi princeps esset, tamen vel instituta, ubi rerum cognitio ipsi non suppetebat, dijudicare atque carpere, vel de rebus, de quibus non nisi is, qui accuratiore doctrina imbū-

tus est, recte judicare potest, sua sententiae nimium
tribuere nunquam sibi sumebat.

Tanta quum esset praesidis prudentia et huma-
nitas, fieri non poterat, quin horti botanici celeriter
ac laete efflorescerent.

Neque silentio hic praetermittenda optimi viri
industria atque liberalitas, qua, quum ingentibus
procellis ex mari Germanico irrumpens perniciosus
ille aestus marinus de tertio die in quartum diem m.
Febr. **1825** aggeres oppositos rupisset ac diruisset,
primus eo tempore praefectus Bill- et Ochsenwerderi,
quae nunc est camporum uliginosorum praefectura
res laborantium adversissimas omnibus modis levabat.
Damnum per hanc calamitatem illatum professi erant
ejus regionis incolae **229989** marcarum vulgarium,
ad quod levandum a viris propter illud detrimentum
per vim aquarum importatum delectis praeturae pro-
vinciali decreta sunt marcarum vulgarium nonaginta
quinque milia. Ex quo jam potest intelligi, quam
ingens fuerit calamitas illa, quantaeque miseriарum
tempestates miseros homines afflixerint. Cujus qui-
dem temporis memoria adhuc in mentibus nostris
infixa haeret, neque his proximis seculis ulla delebi-

tur oblivione. Etenim horribilis ac funestius prope nihil cogitari potest, quam quae tum accidit innundantium aquarum furor.

In agro Finckenwerderiano praeter incolarum calamitatem aggeres quoque concussi et afflicti erant. Duobus enim locis funditus divellerant fluctus aggeres: eum aggerem qui ad occidentem spectat, maximum partem solo aequarant. Quinquaginta quinque praeterea aedes ita destructae jacebant, ut inhabiles essent. Moorburgensis agger funditus dirutus, aedificia undequadraginta disturbata; Moorwerderensi aggere a fundamentis everso una casa tota divulsa est. Etiam Rossii, Waltershofii, Veddelii, Klütgenfeldii, Dradenavi insularum habitatores saeva vi fluminis magnopere erant affecti. Imprimis autem Finckenwerderiensium conditio terribili isto casu pessimo erat loco. Nam quum incolae, praecipue agrorum domini, quorum est aggeres tueri et afflictos reficere, hac calamitate ad inopiam redacti privatis sumtibus disjectos aggeres reficere non possent: Benckius praefectus, ne in summas inciderent miserias, ad hanc potissimum insulam curam et cogitationem contulit. Quapropter ipse continuo in rem praesentem venit et ubique laborantibus et consilio et re-

praesto aderat. Itaque in restituendis ejus insulae aggeribus ex pecuniis damnorum compensandorum causa exactis consumtae sunt marcarum vulgarium triginta duo milia septingentae septem in casas autem ibi et Moorburgi reficiendas marcarum vulgarium septem milia quadringentae octoginta. Quod reliquum erat summae, quae praeturae provinciali decreta fuerat, provinciarum singularum incolis, prout calamitatem accepissent, justum in modum distributum est. Qui vero aggeres in reliquis agri Hamburgensis partibus diruti erant, ab ipsis dominis refecti sunt. Quamvis nummorum de suo Noster dederit, pro certo quidem dici non potest; verum hoc non dubium est, fuisse permultum, quod ad levando miseros largitus erat, et ejus maxime studio cura et opera factum esse, ut tantae pecuniae, quantae illo tempore afflictis juvandis conficienda erant, brevi tempore colligerentur.

Atque silentio hic non est praeterendum aliud beneficentiae ejus exemplum, quod edidit illo tempore, quum patronus erat gerontocomii in suburbio Sancti Georgii. Namque ad sustentandum valetudinarium, in quo mulieres inopes, annos quinquaginta amplius natae, habitatione et beneficiis sublevantur, annis 1841 et 1844 duos fundos emit, pro quibus marcarum,

quales apud aerarium mercatorum numerantur, nescio
quatuordecim an sedecim milia de suo dissolvit. Qua
quidem pecunia quinae mulieres egentes aluntur. Sed
in omni hac re Beneckius qua erat modestia ullam
sui mentionem fieri utique vetabat.

Inde ab anno **1827**, quum mercatura se abdi-
casset, totum se reipublicae dedit summaque dili-
gentia et fide amplissimis deinceps honoribus in nostra
civitate perfungebatur. Denique d. **2.** m. Martii a. **1835**
consul factus est. Inde ab eo tempore usque ad vitae
finem utilitati salutique civium diligentissime inser-
vire studebat.

Fuit autem in omni vita vir optimus summa in-
dustria neque ad quietem et otium, sed ad actionem
et laborem se natum esse existimabat. Multo mane
surgebat, eamque consuetudinem usque ad extremam
aetatem constanter servabat. Aestivis autem temporis-
bus eum jam prima propemodum luce videre poteras
per vallum urbis nostrae equo vehentem, quoniam ab
hortis, quod ad Albim habebat, maturrime se in viam
dare assueverat. Hibernis temporibus, simulac dies
illuxerat, Merckio Senatore plerumque comitante,
quocum per multos annos conjunctissime vivebat, ad

hippodromum ibat, ut salutarem corpori motum praeberet et valetudinique ita consuleret. Idem et valetudinis tuendae causa inde ab anno **1806** Pyrmontium prope quotannis proficiscebatur, quo quum ante medium jam mensem Majum pervenisset — tam mature eo se conferre solebat — plerumque sola salsarum aquarum lavatione utebatur, potu autem bene mane, antequam frequentia eorum, qui ad aquas venerant, xystus compleretur. Consuetudine illic utebatur maxime amici Harnieri Doctoris, Consiliarii aulici Casselani, et Olbersii, Senatoris Bremensis. Noster autem vir bonus ac benevolus ab omnibus, qui convenerant ad aquas Pyrmontanas, habitus est et summa cum observantia dilectus.

Talem vitam, quam Beneckius agebat, sane felicissimam, secuta est mors placida. Nam post brevem propter aetatem aegrotationem d. **5.** m. Martii a. **1851**, quum annos esset natus prope octoginta tres, ex hac vita decessit. Ipsius autem obitum sincere dolebant omnes: propinqui et amici, quorum magnus erat numerus tamquam acerbam iacturam graviter lugebant.

Neque immerito. Etenim quum in republica gubernanda negotiisque publicis administrandis sin-

gulare consilium et aequam mentem ostenderat assiduamque industriam probaverat, tum inopum et egenorum patronus et fautor libenti animo ac large de bonis, quae divina providentia ipsi obtigerant, in cognatos suos conferebat. Itaque ingenti hominum concursu, coeli etiam serenitate quasi divinitus pietatis significationem evocante, funeris, quo efferebatur, pompa stipata fuit, eodemque tempore navium in portu insignia erant proposita lugubria. Dixerat in aedibus mortui Merckius Senator non sine magna animi commotione; dixit postea ad sepulcrum filius Merckius, cuius baptismo Noster interfuerat sponsor; quibuscum ei praeter cetera monumentum quoque erat commune inter aedis Sancti Jacobi sepulcra in Sancti Georgii suburbio sita. Ad conventum autem civium de more dixit Hallerus Doctor, Senator, ac diligentius et eloquenter de Consulis mortui vita factisque expositus.

Testamentum resignaverunt vir magnificus **Guil. Amsinck**, **Syndicus**, et **J. C. Söhle** executores, in iudicij inferioris conclavi; quod quidem honorificissimum est testimonium animi hominum amantisimi, quem vivus, quotiescunque occasio data fuerat, comprobarat. Quum enim famulis liberalissime pro-

viderat, ut acuris liberi solutique ipso tempore viverent, samicorumque in testando memor fuerat, tum beneficentiae institutis marcarum, quales apud aerarium mercatorum numerantur, plus ducentis vi-ginti milibus donaverat, quorum fenus anniversarium distribueretur. Quorum quidem viri munificentissimi beneficiorum suas partes assignatas cum publica gratiarum actione acceperunt morodocheum i. e. aedes quibus continentur homines mente capti, parvulorum porro ludi, aedes in quibus instituuntur partimque aluntur naturaliter surdi iidemque muti, praeterea schola caecorum, muliebris aegrotorum curandorum custodiendorumque societas, Batava arca egentium, domus aspera dicta Hornensis, Judaeorum beneficentiae instituta, ecclesiae Ovelgönnensis egentes, archidiaconatus ecclesiae Sancti Jacobi item ad egen-tes sublevandos. Quam singularem munificantiam eo magis debemus admirari, quod propinquis quoque suis carissimis ut fas erat, majorem partem rei familiaris relinquere constituisset. Sed nihil humani a se alienum putans, quae Deo juvante hac in vita com-parasset, non sibi solum et suis retinenda ac percipienda esse, sed cum aliis etiam liberaliter communi-canda, recte vir honestissimus judicabat.

Hujus igitur viri, quem aequales summa reverentia perinde ac vera caritate colebant, ejusdem memoriam grata etiam posteritas pie celebrabit atque conservabit. **Have, pia anima!**
